

Europese Overeenkomst inzake beperking van het gebruik van bepaalde detergents in was- en reinigingsmiddelen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 9 november 1970.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 9 december 1970.

's-Gravenhage, 5 november 1970.

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60, en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestrengte hierbij de tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 16 september 1968 te Straatsburg tot stand gekomen Europese Overeenkomst inzake beperking van het gebruik van bepaalde detergents in was- en reinigingsmiddelen (*Trb.* 1970, 38).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal deze overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

DE JONG.

Toelichtende nota

In het kader van het streven naar bestrijding van de watervervuiling heeft de Volksgezondheidscommissie van het Partieel Akkoord van de Raad van Europa in 1968 een ontwerp opgesteld voor een Europese Overeenkomst inzake de beperking van het gebruik van bepaalde detergents in was- en reinigingsmiddelen. Onder detergents verstaat men alle organisch-synthetische capillair-actieve stoffen, andere dan zeep, met reinigend vermogen. Dit ontwerp heeft geleid tot de onderhavige overeenkomst die op 16 september 1968 te Straatsburg ter ondertekening werd opengesteld, en op 17 december 1969 voor het Koninkrijk werd ondertekend.

Het bovengenoemde Partieel Akkoord is een uit 1960 daterende vorm van samenwerking tussen de zeven leden van de West-Europese Unie (België, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk) binnen het raam van de Raad van Europa, voor zoverre die samenwerking de culturele, de sociale en de gezondheidszorg betreft. Bij genoemde W.E.U.-leden hebben zich sindsdien ook nog aangesloten: Denemarken en Zwitserland voor wat betreft alle volksgezondheidsvraagstukken; Griekenland en Ierland voor een beperkt aantal volksgezondheidszaken en Oostenrijk voor wat betreft bepaalde sociale vraagstukken.

De onderhavige overeenkomst is gericht op de bescherming van mens en dier en op die van beider natuurlijke omgeving. Het is vooral deze omgeving welke tot voor kort in toenemende mate werd belast met de in was- en reinigingsmiddelen verwerkte, biologisch moeilijk afbreekbare – zgn. „harde” – detergents. Na hun taak bij de reiniging te hebben vervuld worden deze stoffen namelijk afgevoerd met het afvalwater, dat ten slotte in oppervlaktewater wordt geloosd. Het grootste bezwaar hiervan is de bekende schuimvorming, die dikwijls bijzonder hinderlijk kan zijn. Bovendien wordt door de aanwezigheid van harde detergents in het afvalwater het biologisch afbraakproces in de installaties ter zuivering van het afvalwater ernstig belemmerd.

*Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

Ten slotte zijn harde detergents in hogere concentraties schadelijk voor de visstand. Voorstellen tot inperking van dit ongewenste verschijnsel zijn ten onzent dan ook met belangstelling bezien. Dit geldt temeer wanneer die voorstellen een regeling beogen, die ook door onze buurlanden kan worden aangevaard.

De maatregelen welke in de onderhavige overeenkomst zijn vervat, richten zich vóór alles op een drastische beperking van het gebruik van biologisch moeilijk afbreekbare, synthetische detergents. Een was- of reinigingsmiddel zal slechts op de markt mogen worden gebracht wanneer de gezamenlijke detergents in het produkt voor ten minste 80 pct. biologisch kunnen worden afgebroken. De overeenkomstsluitende partijen nemen de verplichting op zich deze beperking te handhaven en daartoe zo doeltreffend mogelijke, zo nodig bij de wet voor te schrijven, maatregelen te nemen (*artikel 1*).

In Nederland is op dit gebied een positieve ontwikkeling gaande. De leden van de Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten, die ongeveer 95 pct. van de totale omzet aan wasmiddelen – ter waarde van ca. f 290 000 000 per jaar – aan de markt brengen, hebben namelijk besloten met ingang van 1 april 1968 geen produkten af te leveren, die het moeilijk afbreekbare tetrapropeenbenzeensulfonaat bevatten. Dit besluit beperkt zich tot deze ene stof, omdat de produktie van de overige bekende harde detergents en het gebruik van deze detergents in wasmiddelen dermate kostbaar is dat deze niet aantrekkelijk zijn voor zeepfabrikanten en derhalve niet voorkomen.

Aan het genoemde besluit van de Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten wordt sedert de overeengekomen datum uitvoering gegeven. Soortgelijke vrijwillige regelingen zijn eveneens getroffen in landen als het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten van Amerika, Denemarken, Zwitserland en België. Slechts in de Bondsrepubliek Duitsland is het gebruik van biologisch moeilijk afbreekbare detergents verboden bij een speciale wet van 1 oktober 1964.

De controle op de naleving van de gemaakte afspraak is in Nederland door de zeepfabrikanten opgedragen aan een onafhankelijke instantie, te weten het Analytisch Centrum van het Centraal Laboratorium T.N.O. te Delft. Regelmatig worden door de zeepfabrikanten via de handel monsters getrokken, welke in een neutrale verpakking aan de controlerende deskundigen worden voorgelegd. In de afgelopen 6 maanden beantwoordden vrijwel alle monsters aan de gestelde norm. In de praktijk heeft de getroffen regeling haar nut ondermeer bewezen in de zuiveringsinstallatie Amsterdam-West, welke in het verleden dikwijls met het schuimvormingsprobleem te kampen had. Onderzoekingen van het Rijksinstituut voor de Zuivering van Afvalwater (R.I.Z.A.) naar het gehalte aan detergents in het via Rotterdam afvloeiende rivierwater komen eveneens tot positieve bevindingen.

In de praktijk is dus gebleken dat als gevolg van het bovengenoemde besluit aan de norm van minimaal 80 pct. biologische afbreekbaarheid, welke in *artikel 1a* van de onderhavige over-

eenkomst wordt gesteld aan was- en reinigingsmiddelen, ruimschoots wordt voldaan.

Al met al zijn de indrukken van het resultaat van de vrijwillige regeling in Nederland gunstig. Op grond van het voorgezette kan daarom gesteld worden dat, wat Nederland betreft, tevens wordt voldaan aan de in *artikel 1b* van de onderhavige overeenkomst genoemde verplichting tot het nemen van de passende maatregelen wat betreft meting en controle.

Niettemin heeft de eerste ondergetekende besloten de positieve resultaten van bovengenoemde vrijwillige regeling te doen volgen door een wettelijke regeling in de vorm van een wijziging van het Wasmiddelenbesluit (Warenwet) van 15 oktober 1959, *Stb.* 381.

Artikel 5 van dat besluit zegt reeds, dat bepaalde waren, waaronder de was- en reinigingsmiddelen waarin detergents zijn verwerkt, geen stoffen mogen bevatten welke bij gebruik van deze waren overeenkomstig de bestemming schadelijk voor de gezondheid zijn of kunnen zijn.

Daar de zogenaamde „harde” detergents in belangrijke mate kunnen bijdragen tot verontreiniging van de natuurlijke omgeving zal in het bovengenoemde besluit een bepaling worden opgenomen waarin het gebruik van stoffen in wasmiddelen met een sterke milieu-verontreinigende werking wordt verboden.

Uiteraard mag voldoening aan de vereisten, gesteld in artikel 1 van de overeenkomst, niet leiden tot het gebruik van biologisch wél afbreekbare chemische reinigingsmiddelen die evenwel uit andere hoofde bij normaal gebruik nadelig kunnen zijn voor mens en dier (*artikel 2*).

De bestudering van de werking der onderhavige overeenkomst, de mogelijkheid tot haar herziening, de ondertekening, de bekrachtiging en de inwerkingtreding zijn geregeld op de wijze die gedurende de laatste jaren in soortgelijke overeenkomsten van de Raad van Europa wordt gebezigd (*artikelen 3 t/m 9*).

Behalve door het Koninkrijk is de overeenkomst thans ondertekend door België, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk.

De overeenkomst is nog niet in werking getreden.

De regeringen van Suriname en de Nederlandse Antillen wensten aan de in artikel 7 van de overeenkomst opgestelde mogelijkheid van medegelding voor hun landen geen gevolg te geven.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

R. J. H. KRUISINGA.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.